

חדשות מהארץ והעולם פיליפ ומשפט

הורות להטבי"ת: אפשרויות ופתרונות

חוק אימוץ ילדים קובע שאימוץ יעשה על ידי איש ואשתו יחד ויוצר בכך מציאות מפלה כלפי זוגות חד מיניים שנדחקים לתחתית רשימת ההמתנה. כיצד צו הורות פסיקתי עשוי לפשט ולזרז את הקמת המשפחה?

עו"ד ענת לוי ממשרד עו"ד כהן, דקר, פקס וברוש בשיתוף LawGuide 12:53 05/01/2021 5 דק' קריאה

תגיות: פונדקאות / מעריב משפטי / אימוץ ילדים

הורות להט"בית (צילום: Shutterstock)

מטבע הנסיבות, אצל הורים בני אותו מין אשר מגדלים ילד באמצעות הליך פונדקאות, רק אחד מהם יהיה ההורה ביולוגי (במקרה של שני אבות מדובר בפונדקאות בחו"ל היות שהליך פונדקאות בארץ אינו אפשרי לבני זוג חד מיניים נכון לעכשיו).

אלא שבחלק גדול מהמקרים, כששני בני הזוג מנהלים משק בית משותף ונושאים תחת אחריות משותפת לבית ולמשפחה, גם ההורה הלא ביולוגי יחפוץ לקבל מעמד זהה כשל בן זוגו.

[לפניה ישירה אל משרד עו"ד כהן, דקר, פקס וברוש לחץ/י כאן](#)

אולי יעניין אותך גם

- הוצים לקנות מניות בוול סטריט? תופתעו איפה הכי משתלם (מגזין פיננס)
- לא יאמן: "הציבור הישראלי משלם על ביטוח בריאות מעל 45 מיליארד... (ריאלי)
- המלתחה הנכונה והידידות לבעלי החיים: ללכת בלי ולהרגיש עם
- פרופ' גרוטו חשף: מי אחראי על הבאת החיסונים החדשים?

האם תינתן לזוגות חד מיניים הזדמנות שווה לאמץ ילדים בישראל?

בימים האחרונים פורסמה טיוטת חוק של שר המשפטים ח"כ אבי ניסנקורן ושר העבודה והרווחה איציק שמולי, שאם תתקבל - תאפשר גם לזוגות חד-מיניים לאמץ ילדים בישראל ביתר קלות. נוסח הטייטה מבטל למעשה את תנאי הסף של "איש ואשתו יחד" המופיע בחוק אימוץ ילדים, היוצר מציאות מפלה שבה זוגות גאים נדחקים לתחתית רשימת ההמתנה, ומקבלים אפשרות לאמץ רק ילדים שהורים סטרייטים לא רצו. המהלך עורר את השאלה, עבור הקהילה הלהט"בית, מה בין חוק אימוץ ילדים לבין צו הורות פסיקתי?

עבור קהילת הלהט"ב, האפשרות להפוך להורה במסלול האימוץ היה רלוונטי בעיקר בתקופה טרם נוצר צו הורות הפסיקתי. מי שהגה את האימוץ הלהט"בי היה השופט ברק, אשר בפסק הדין בבג"ץ ירוס חקק משנת 2005, פנה לסעיף סל כללי שהיה בחוק האימוץ, שלפיו ניתן להורות על צו אימוץ אם מדובר ב"טובת המאומץ". וכך, במסגרת החוק שנוסחו הוא אולי המפלה ביותר עבור הקהילה, ושבו הכלל הוא "איש ואשתו יחד", והחריג לכלל הוא טובת הילד - נוצרה האפשרות לאימוץ להט"בי.

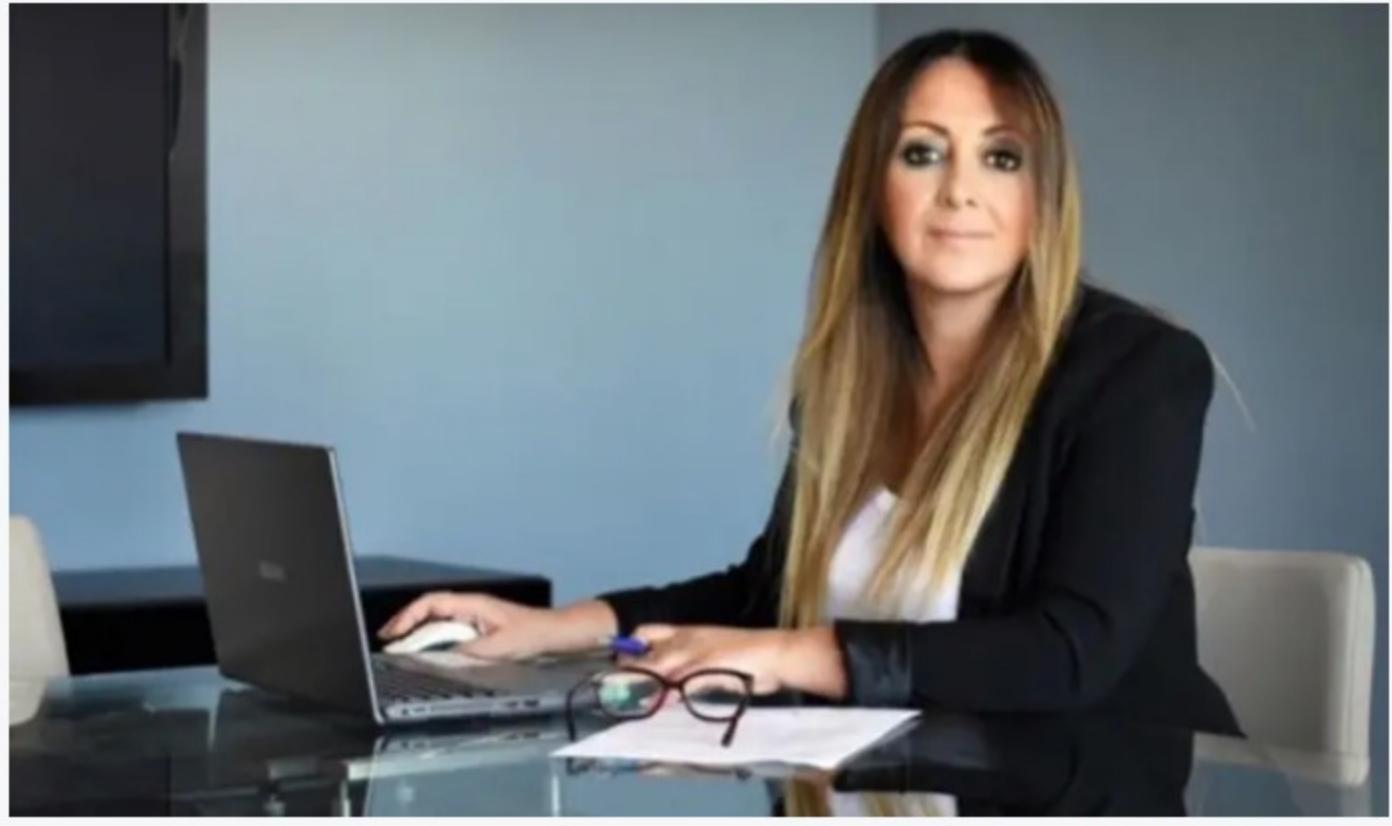
צו הורות פסיקתי משווה את מעמד ההורה שאינו ביולוגי למעמד ההורה הביולוגי

אלא שפסק הדין בבג"ץ ממט, שניתן לאחר מכן בשנת 2014, יצר את צו הורות הפסיקתי. בג"ץ ממט יצר למעשה השוואה בין מעמד ההורה הביולוגי, ובין מעמד ההורה הלא ביולוגי-ננטי, וזאת מכוח הזוגיות. בפסק דין נוסף שניתן מספר חודשים לאחר מכן, הידוע כבג"ץ 1118/15, קבע השופט הנדל צו הורות מכוח "זיקה לזיקה" קרי, הזיקה בין בני הזוג יוצרת זיקה הורית בין הילד לבין בן הזוג.

צו הורות הפסיקתי בבג"ץ ממט פתר בעיה גדולה מאוד עבור קהילת הלהט"ב, משום שעד בג"ץ ממט, הדרך היחידה עבור הקהילה הייתה באמצעות צווי אימוץ, אלא שבגלל שהייתה זו הדרך היחידה להורות, הדבר יצר תורים מאוד ארוכים, ודחיקת בקשות לאימוץ של להט"בים לתחתית הרשימה. נוסף על כך, זה המקום לציין שבהורות על-פי אימוץ, יש צורך בתסקיר של שירותי הרווחה.

הוכחת זוגיות לצורך קבלת צו הורות פסיקתי

לעומת זאת, צווי הורות פסיקתיים הם צוויים מהירים, שכל מה שדרוש להוכיח כדי לקבלם היא למעשה - זוגיות. אמנם, עדיין יש להוכיח את הזוגיות, באמצעות עדים ותמונות, ולעיתים ישנה דרישה להוכחה שהזוגיות הייתה קיימת לפני ההורות שנוצרה, אולם במסלול צו הורות, בית המשפט הוא זה שמחליט אם יש צורך בתסקיר, שבמסגרתו מגיעות עובדות או עובדי רווחה שבדקים אם הזוגיות אכן קיימת.

עורכת הדין ענת לוי (צילום: שירי דקר)

ההבדלים שבין צו הורות פסיקתי ובין אימוץ

ועדיין, למרות צווי הורות הפסיקתיים, כלי האימוץ לא ממש בוטל. מהם אפוא ההבדלים ביניהם? ובכן, ישנם שלושה הבדלים עיקריים:

הראשון הוא כאמור שבאימוץ חד-משמעית ישנה חובת תסקיר, הליך שמעמיד משפחה בסיטואציה של מבחן בעיניי המדינה, שבמסגרתו מגיעה עובדת רווחה, בודקת את הבית וכו'.

שנית, באימוץ רגיל יש שני שלבים: הראשון - הכרזה על הילד כ"בר אימוץ", ולאחר מכן, השני - מתן צו אימוץ. במסגרת ההכרזה כ"בר אימוץ" יש לבצע הליך משפטי אשר מנתק את הילד מהמשפחה הביולוגית, כאשר בינתיים מחפשים תא משפחתי מתאים. רק לאחר מכן ניתן צו אימוץ. ל"פיצול" דו-שלבי זה ישנה משמעות גדולה עבור להטבי"ם, שכן אם מדובר בילד שהובא לעולם בהליך פונדקאות, המדינה תדרוש "ניתוק" מהפונדקאית.

גם אם מדובר בפונדקאות חו"ל, ואלה הרי מרבית המקרים, המדינה לפעמים תדרוש מבני הזוג ניתוק של הקשר להורה הביולוגי, וגם פונדקאית שבמדינה הזרה כלל אינה נחשבת הורה, בארץ דווקא כן ידרשו ללכת למדינה הזרה ולבקש מן הפונדקאית לחתום על כל מסמכי הוויתור. נוסף על כך, בהליכי אימוץ, בעיקר כאשר מדובר בילדים גדולים יחסית, המדינה תדרוש לקיים דיון בבית משפט במעמד הילד.

ניסיון של 20 שנה בתחום האפוקסי
ציפוי אפוקסי לרצפות לחברות, מוסדות ציבוריים ופרטיים ולקוחות פרטיים-יעוץ טלפוני שווה אפוקסי בע"מ

שלישית, בניגוד לצו הורות, כאשר מדובר באימוץ, הדבר יופיע בפנקס האימוצים, ותמיד אפשר יהיה לדעת שההורים הם מאמצים, מי ההורה הביולוגי ומיהו בן הזוג, תיעוד שיוצר מדרג מסוים בין ההורים המאמצים. באימוץ להטבי"ב באמצעות צו הורות, למרות שיש הורה אחד ביולוגי והורה אחד מאמץ, הדבר אינו מופיע בשום רישום מנהלתי. בצווי הורות לא רואים במרשם האוכלוסין מי ההורה הביולוגי ומי בן הזוג.

הן חוק האימוץ והן צו הורות פסיקתי מאפשרים לזוגות חד מיניים להפוך להורים ולהקים משפחה, תוך שהם חולקים אחריות משותפת לילד. לכל דרך יתרונות וחסרונות משלה, אך בחירת האפיק הנכון על מנת לקבל זכויות כהורה תלויה במבקשים ובמצבם האישי.

עורכת דין ומגשרת ענת לוי ממשרד עו"ד כהן, דקר, פקס וברוש בעלת ניסיון רב בתחום ההורות הלהט"בית ובליווי זוגות בהליכי אימוץ וקבלת צו הורות פסיקתי, מוסמכת מטעם האפוטרופוס הכללי לעריכת ייפוי כוח מתמשך, עוסקת בעריכת הסכמים בתחום המשפחה, בצוואות וביירושות. הכתבה באדיבות [אתר עורכי הדין לאו גייד](#).

*לתשומת ליבך, המידע בעמוד זה אינו מהווה יעוץ מכל סוג או המלצה לנקיטת הליך או אי נקיטת הליך. כל המסתמך על המידע עושה זאת על אחריותו בלבד. נכונות המידע עלולה להשתנות מעת לעת.